

Числа и данни. Данни и числа. Информация. Понякога графики. Гледаш. Понякога нищо не разбираш, понякога – може би. Когато бяхме малки, това бяха просто знаци или рисунки, които възприемахме, и се чудехме защо мама и татко ги разбират, а ние – не. Е, все още се чудим как големите разбират всичко това, а ние само понякога, отчасти, и то когато ни е обяснено.

Числа, графики и дълги таблици. Заливат ни отвсякъде. Доста често ги виждаме по телевизията. Особено сега по време на изборите. Показват ни правоъгълник, процент, човек и обясняват какво означава. Ако си слушал вкъщи какво се говори и можеш горе-долу да мислиш, ще разбереш за какво става въпрос.

Информация. Тя ни залива ежедневно под всякаква форма. Информацията е сведение за нещо. Така го учим в училище. И част от тази информация се дава с числа, графики и таблици. Ако успееш да разбереш какви данни ти показват, да направиш връзката между различните числа и правилно ги интерпретираш, ще достигнеш до това, което искат да ти кажат. Според мен статистическите данни са информация, която е казана не с думи, а с цифри, графики и таблици, и прилагаш някакво умение, за да я разчетеш. Това умение е нещо като шифър, код, който трябва да знаеш, по-точно да се научиш да осмисляш, за да разбереш какво се крие зад цифрите.

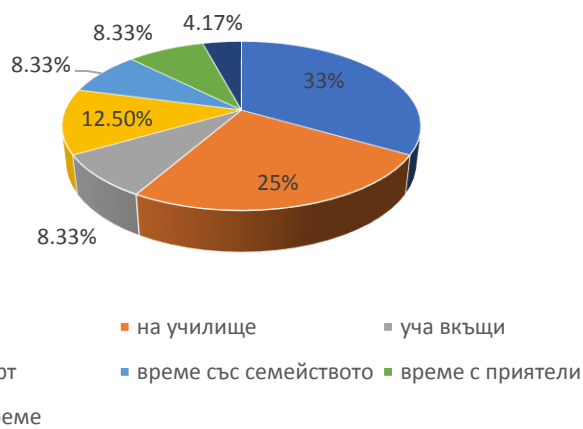
Например: Как се разпределя времето ми през денонощието? Сън – 8 часа, на училище – 6 часа, уча вкъщи – 2 часа, уроци или спорт – 3 часа, време със семейството – 2 часа, време за приятели – 2 часа, и свободно време – 1 час. Това е казано на обикновен език.

А сега ето как изглежда казаното на езика на статистиката.

Може и по-сложно.

Разпределение на времето от денонощието в проценти

Може и да обобщим разпределението на времето на всички седмокласници от нашето училище. Ще питаме всички ученици, ще разпределим времето по дейности, ще намерим средното време за всяка дейност и ще го превърнем в процент. Ще си създадем таблица, както са ни учили по Информационни технологии, и ще вмъкнем графиката, която искаме, и готово. И предлагам да покажем нашата графика на четвъртокласниците. Какво ще видят те? Кръгче с числа и знаци, които не разбират. Така е, защото все още не са се научили да разчитат графики. И в техните глави това са само числа. Но зад тях стои нашият живот, разпределен по часове. Такива примери могат да се дадат за много дейности от живота ни. Когато обобщим резултатите от някаква дейност и я представим с графика или таблица, казваме, че използваме статистически методи. И обратно, когато видим графика или таблица и разчетем данните, казваме, че сме анализирали данните.

Както се вижда, статистиката не е само в нашите учебници. И задачите, които решаваме от този вид, не са само за да ни затрудняват, а имат приложение в живота ни. И тъй като за всяка дейност може да се направи статистика, то статистиката не са само числа, а животът ни.